

O'ZBEKISTON

OYOZI

IJTIMOIY-
SIYOSIY
GAZETA

■ 2004-YIL ■ 19-IYUN ■ SHANBA ■ 74 (27.249) ■ uzbevozi@sarkor.uz ■ 1918-yil 21-iyundan chiqa boshlagan.

«NESTLE SUTIM» — ARZON VA SIFATLI

Яқин кунларда республика-миз дўконларида «Nestle Sutm» сuti янгича қадоқларда савдога чиқарилади. Унинг бир литрли пакетларга қадоқланган дастлабки туркуми Намангандаги «Nestle Uzbekiston LLC» қўшма корхонаси заводида тайёрланган. Бундай янгилик — харидорнинг саналган махсулот турини кенгайтиришга нисбатан чинакам бозор ёндашувининг намунаси. Гап шундаки, машҳур компания пухта тадқиқотлардан сўнг муқаддам чиқарилаётган «Nestle» сuti сифатини сақлаб қолган ҳолда нархини ўзгартириш зарур, деган хулосага келди. Яқини ўйлаб чиқилган маркетинг сиёсати, яъни янада арзонроқ қадоқлаш идишига ўтиш, ишлаб чиқариш харажатларини қисқартиришга қаратилган чоралар туфайли арзонроқ махсулот — аввалгидек барча тўйимлилик сифатини сақлаб қолган «Nestle Sutm» сuti олинди.

Мутахассисларнинг ҳисоблашларича, нархнинг қарийб 30 фоизга арзонлашуви истеъмолчиларнинг барча қатламлари сutiни харид қила олишларига имкон беради. Айни кезде бундай сutiнинг

кўплаб ишлаб чиқарилиши қайнатиладиган ва натижада тўйимлилик сифатини йўқотадиган «кўчанинг» сифатсиз сuti-ни сиқиб чиқаради.

Компания ўз махсулотини оммавийлаштиришни кўзлаб, сuti «Дамас»ларда харидорларга етказиб беришни режалаштирган.

Суратларда: қўшма корхона меҳнат жамоасининг бир гуруҳи; «Nestle Sutm»нинг тайёр махсулоти; ишчи Миноввар Нормирзаева.

Дилшод ЮСУПОВ (ЎЗА) олган суратлар

ТАШРИФ ЯКУНЛАНДИ

Давлат ташрифи билан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган ХХР Раиси Ху Цзиньтао 18 июнь куни рафикаси билан қадимий Бухоро шаҳрига ташриф буюрди. Шаҳар аэропортида олий мартабали меҳмонни Ўзбекистон Республикаси Президенти Исмоил Каримов рафикаси билан кутиб олди.

Икки давлат раҳбарлари дастлаб муҳташам Арқа ташриф буюрдилар. Бу қалъа қарийб 4,2 гектар майдонни эгаллайди. Мазлумотларга қараганда, Арқнинг бунёд этилганга 1,5 минг йилдан ошган. Ноб обида Хитой раҳбарига катта таассурот қолдирди. Меҳмонлар IX-X асрларда бунёд қилинган ва ҳалигача ўзининг мукаммал математик ўлчовлари, шарқона безаклари билан ҳар бир кишида хайрат ва қизиқиш уйғотадиган Исмоил Сомоний мақбарасини томоша қилдилар.

Пойи Калон мажмуининг шухрати дунёга ёйилган. ХХР Раисига обида ҳақида батафсил маълумот берилди. Минораи Калон пойдевори 10 метр чуқурликда жойлашган, ерусти қисмининг баландлиги эса қарийб 50 метрга етади. Марказий Осиёдаги энг йирик масжид — Масжиди Калон Шарқнинг қўли гул меъморлари томонидан XV-XVI асрларда бунёд этилган. Истиқлол йилларида, Бухоро шаҳрининг 2500 йиллик юбилейи арафасида Президент Исмоил Каримов ташаббуси билан у тубдан таъмирланди. Махму таркибига кирувчи Мир Араб мадрасасида ҳозир талабалар диний

ва дунёвий фанларни чуқур ўрганмоқдалар. Ху Цзиньтао Ўзбекистонда тарихий ёдгорликларни, миллий-маданий меросни асраб-авайлаш, келажак авлодларга етказиш масалаларига алоҳида эътибор берилаётгани таҳсинга сазовор эканлигини таъкидлади. Халқларимизнинг Буюк ипак йўли орқали ривожланган қадимий алоқалари, бой маданий ва тарихий мероси бугунги кунда ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш учун яқин асос бўлиб хизмат қилишини қайд этди. Олий мартабали меҳмон Хитой Ўзбекистон билан сайёҳлик ҳосидида ҳамкорликни янада ривожлантириш тарафдори эканлигини маълум қилди.

Ху Цзиньтао кўрсатилган юксак иззат-иқром ва эҳтиром учун мамлакатимиз раҳбарига миннатдорлик билдирди. Ташриф асосидаги келишувлар яқин орада самарасини беришига ишонч билдирди. ШХТнинг Тошкент саммити юқори савияда, муваффақиятли ўтгани барча аъзо мамлакатлар учун қувонарли, Ўзбекистон учун эса алоҳида ютук эканлигини қайд этиб, Исмоил Каримовни бу ютук билан яна бир бор самимий кутлади.

Шу куни ХХР Раиси Ху Цзиньтао Бухордан жўнаб кетди.

Аэропортда олий мартабали меҳмон ва унинг рафикасини Ўзбекистон Республикаси Президенти Исмоил Каримов рафикаси билан кузатиб қўйди.

Илҳом САФАР,
ЎЗА муҳбири

ТАЪЛИМДАГИ ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ ТОШКЕНТ

(ЎЗА муҳбири Н.Усмонова). Мамлакатимизда Президент Исмоил Каримов ташаббуси билан ишлаб чиқилган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ҳаётга изчил татбиқ этилаётди. Бу борада жаҳоннинг ривожланган давлатлари билан ҳамкорлик ҳам яқин самара бермоқда.

Япония ҳукуматининг Беғараз ёрдам дастури бўйича «Кадрлар тайёрлаш учун стипендиялар ажратиш лойиҳаси» (JDS) ашу шу мақсад-

га хизмат қилади. Вазирлар Маҳкамасида Кунчиқар юртининг ушбу грантига оид алмашув ҳужжатларини имзолаш маросими бўлиб ўтди.

Беш йил мобайнида муваффақиятли амалга ошириб келинаётган мазкур лойиҳага қўра, юртимиз ёшлари иқтисодиёт, ҳуқуқ, бизнес бошқаруви, менежмент, ахборот технологиялари, халқаро муносабатлар, муҳандислик каби йўналишларда Япониянинг нуфузли университетлари магистратурасида ма-

лака ошириб қайтмоқда. Бу йилги Япония ҳукумати томонидан ажратилган грантлар миқдори 542 миллион япон иенасига тенг бўлиб, яна 20 нафар юрtdошимиз Японияда таҳсил олади.

Маросимда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Азизхўнаев, Япониянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва муҳтор элчиси Акио Кавато мазкур грантга оид алмашув ҳужжатларини имзолади.

Тошкент. (ЎЗА муҳбири Жамшид Раупов). «Dedeman Silk Road» меҳмонхонасида YAM 100S моделидаги «YAMANA» мотоциклари тақдими бўлиб ўтди. Уни мамлакатимизнинг «YMS-TOEMZ» масъулияти чекланган жамияти ташкил этди.

БИРИНЧИ ЎЗБЕК МОТОЦИКЛАРИ

112 мотоциклдан иборат биринчи туркум Тошкент синнов-тажриба заводида Япониянинг «YAMANA» компанияси бутловчи қисмлардан Кунчиқар мамлакат мутахассислари билан биргаликда йилгилди. Жорий йил охиригача бу кўрсаткични 500 тага етказиш режалаштирилмоқда. Мотоцикллар нархининг арзонлиги, оддийлиги ва мустақамлиги билан ажралиб туради.

ЎЗХДП ҳаётидан ЧУҚУР ТАҲЛИЛ ЭТИЛДИ

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Қоровулбозор туман кенгашининг яқинда бўлиб ўтган III конференциясида асосиз ва қуруқ мақтовлар бўлмади. Ҳозирги кўппартиявийлик ҳамда ислохотлар жараёнида партияимизнинг сиёсат майдонидаги ўрни, мавқеи қандай, бўлажак сайловларда галиб чиқишининг асосий шартлари нимада? Сафларимизни ёшартириш, софлигини таъминлаш масалалари қандай ҳал этилади, бир партиядан иккинчи партиёга ўтаётган, ўз эътиқодини ўзгартираётганлардан нимани кўтиш мумкин? Бу масалалар нафақат ХДП туман кенгаши биринчи котиби Ибодулла Нурмановнинг маърузасида кўтарилди, балки музокарада сўзга чиққанларнинг ҳам эътиборидан четда қолмади.

— Мамлакатимиздаги бугунги ўзгаришларда партияимиз, унинг аъзолари фаоллиги яққол кўриниб турибди, — деди Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи директори Шамсиддин Саидхамедов. — Хусусан, туманин ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш борасидаги сафдошларимизнинг гайрат-шижоати ҳаммага аён. Уз ортидан бошқаларни эргаштириб, газ ва нефть конларини топаётган, пахта, дон, қорақўл тери етиштириб, оламини хайратга солаётганлар бизнинг партияимиз аъзолари эмасми? Аммо сафларимиз ёшлар ҳисобидан кўпайиши лозим. Партия наشرларига обунани қучайтириш керак. Бундай камчиликларнинг учраётгани боис, ўзимни ноқулай сезяпман ҳозир.

— Ҳаётини шу партия билан боғланганига ҳам анча йиллар бўлди, — деди «Маҳалла» жамғармаси туман бўлими раиси Чўли Курбонов. — Унга эътиқодим туфайли кўп синовлардан ўтдим. Ёшларга ҳам маслаҳатим — эътиқодда адашманг, дарах тер бир ерда кўкаради.

Отaxonнинг бу фикри ёшларни хушёр тортиргани аниқ. Чунки, айни кунларда вилоятда сиёсий эътиқодини ўзгартириб, янги тузилган партиёга ўтаётганлар учрамоқда. Уларнинг аксарияти мансабдорлар — ҳокимлар, ширкат ҳўжалиги раислари, турли ташкилот раҳбарлари. Улар орасида хатто депутатлар ҳам бор. Уларнинг айримларини тушунса бўлади. Нима қилсин? Мансабда қолманг деса, янги партиёга аъзолигини танлаши керак, бўлмаса... Аммо, улар бир ҳақиқатни ҳам билишадими, ҳозирга қадар аъзо бўлиб турган партиё орқали шу даражагача кўтарилганлар, хурматга эришганлар. Энди эса қимнингдир қош-қовоғига қарама-са, бўлмаскин? Биждон нима бўлади? Собиқ сафдошлар кўзига қараш-чи?

— Ўйламанки, бизнинг орамизда бундай одамлар бўлмайди, — деди «Чўлуқвар» маҳалласи бошланғич партиё ташкилоти котиби Нормат Курбаев. — Олдимизда эса катта сиёсий синнов турибди. Бўлажак сайловлар партиядошларимиздан мустақам ҳам жиқлиқни, фаоллиқни, дадиллиқни талаб қилади.

Сўзга чиққан туман ҳокимлиги бошланғич партиё ташкилоти котиби Саодат Бекҳайдарова, туман ҳокими муовини Зикрилла Жумаев ва бошқалар партиё ташкилоти фаолиятига ҳолис баҳо бериб, айрим камчилик ва нуқсонларни ҳам очиб ташладилар.

ЎЗХДП туман кенгаши биринчи котиблигига Ибодулла Нурманов қайта сайланди.

Даврон БАҲРОНОВ,
«Ўзбекистон овози» муҳбири

«Пилла — 2004»

«КУМУШ ТОЛА» РЕЖАСИ БАЖАРИЛДИ

Қашқадарёликларнинг тайёрлов ташкилотлари-га етказиб берган 1815 тоннадан зиёд пилла хиромонига Қарши, Миришкор, Яқабоб, Қасби, Нишон, Чирочки туманлари заршунослари муносиб улуғ қўшилди.

Қарши туманидаги С.Раҳимов номли, Қасби туманидаги А.Навоий номли, Миришкор туманидаги «Жейнов», Ғузор туманидаги Оқунбобоев номли, Китоб туманидаги К.Рустамова номли, Шаҳрисабз туманидаги «Ўзбекистон», Яқабоб туманидаги А.Темур номли ҳўжаликларда ҳар қуту қурт уруғидан 60 килограммгача етказиб ҳосил кўтарилди.

Юнус УЗОҚОВ

Спорт

БИТТА ОЛТИН, ИККИТА БРОНЗА

Кўп йиллик танафуздан сўнг, юртимиз бадий гимнастикачилари халқаро мусобақаларда яна ўзларини кўрсата бошладилар. Хитойда яқунланган навбатдаги Осиё чемпионатида терма жамоамиз аъзолари бир олтин ва иккита бронза медали билан тақдирландилар.

— Бу мамлакатимизда спортни юксалтиришга катта аҳамият берилаётганлигининг самарасидир, — дейди Ўзбекистон бадий гимнастика федерацияси бош котиби Зарина Абдуллаева. — Ўттизга яқин давлатлар нафосат маликалари қатнашган қитъа баҳсларида Ульяна Трофимова қоптқо машқида олтин, кўпқураш бўйича

бронза медалига сазовор бўлди. Мусобақанинг булача машқида эса Алёса Ашаева фахрли учинчи ўринни эгаллади. Юртимизда бу нафис спорт турини ривожлантириш борасида катта ишлар амалга оширилаётган бир пайтда юқоридаги кўрсаткичлар ҳали бизни қониқтирмайди. Айни пайтда бадий гимнастика турини нафақат шаҳарлар, балки қишлоқларимизда ҳам оммалаштиришга ҳаракат қиламиз. Бу, албатта, ўз самарасини беради, деб ўйлайман. Осиё чемпионатида эришилган натижа эса бизни янада кўпроқ ишлашга, изланишга ундаши шўбҳасиз.

Эркин ХОЛБОБО

ЯНГИ ИШ ЎРИНЛАРИ

Кармана тумани марказидаги ганч ўймакорлиги ва ганч нақшкорлиги учун зарур махсулотлар: гипс, албастир, бўр ишлаб чиқарувчи «Баҳодир Сафар» хусусий цеҳи иш бошлаганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Қисқа вақт ичида у ойига 250-300 тонна ганч ва ганч махсулотлари ишлаб чиқариш қувватига эга бўлди. 15 нафар маҳаллий ёшлар мўқим иш ўринлари билан таъминланди.

— Махсулотларимиз нафақат навоийликлар, балки Қорақалпоғистон Республикаси, Қашқадарё, Сурхондарё, Бухоро вилоятлари қурувчилари, ганчкорларига ҳам қўл келмоқда, — дейди корхона раҳбари Баҳодир Сафаров. — Хомашени Қойган ва «Дул-дул» ганч-тупроқ конларидан олаёлимиз. Келгусида мрамар кесиш ва қулчилик шеҳари ҳам очил-ниятимиз бор. Шунда яна ўнлаб кишиларга янги иш ўринлари очилади.

Музаффар ШАРОПОВ

ҚАДИМИЙ САНЪАТ НАМОЙИШИ

Ўзбекистон тарихи давлат музейида Хитой халқи санъати кўргазмаси ташкил этилди. Мазкур кўргазманинг очилиши мамлакатимизда ўтказилган Хитой маданияти кўнларига йўнлашиб кетганлиги халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари ривожини Буюк ипак йўли анъаналари бўй кўрсатаётганлигини ифода этади.

Намойиш этилаётган тош ва бронзадан ясалган ҳайкалчалар, ўймакорлик ишлари, машҳур хитой чинниси, шунингдек, тасвирий санъат асарлари ўзининг ранг-баранглиги ҳамда хитойликлар турмуш тарзи-ю орзу-интилишлари юксак бадий акс этгани билан кишини хайратга солади. XIX асрнинг охири — XX асрнинг бошларига оид бу ноб асарлар инсоният цивилизацияси тарихида буюк хитой маданиятининг муҳим ўрин тутаганини яққол кўрсатиб турибди.

Кўни кеча музейга ташриф буюрган хитойлик меҳмонлар Ўзбекистон тарихи давлат музейида сақланаётган экспонатлар асосида Мансур Сиддиқов, Ҳикмат Умаров, Раҳима Мухторова, Дано Утбосарова томонидан тайёрланган ушбу кўргазмани мамнуцияси билан томоша қилдилар.

Нуридин ОЧИЛОВ

ЎЗБЕК ФИЛЬМЛАРИ — МОСКВАДА

Москвда МДХ ва Болтиқ мамлакатлари киночиларининг VIII Форуми яқунланди. Анжуманда иккинчи мартаба мамлакатимиз киномаҳсулотлари кенг қўламада тақдим этилди — танловда намойиш этилган 70 та фильмдан 10 таси Ўзбекистон киноусталари ижодига мансуб эди. Кинофестиваль ҳайъати ўзбек киноасарлари профессионал ва бадий савияси юқорилигини қайд этди. Улар томошабинларга тўла залларда намойиш этилган эса ушбу фикрнинг норасмий тасдиғи бўлди.

Кинофорум кўнлари Ўзбекистон ҳайъати аъзолари ва Ҳамдўстлик давлатларининг таниқли киноасорблари мамлакатимизнинг Москвадаги элчионасига ташриф буюришди. Мазкур учрашув чоғида кино санъатининг бугунги аҳволи, истиқболлари ва бу йўналишдаги ҳамкорлик истиқболлари хусусида фикр алмашилди. Хусусан, россиялик кинорежиссёр ва актёр В.Меньшов ўз сўзида мамлакатимиз киночилари билан яқин алоқага эгалиги, уларнинг фаолиятини доимо кузатиб бориши ва, айниқса, шогирди, бугунги кунда таниқли ўзбек кинорежиссёри З.Мусоқов ижодидан мамнуңлигини изҳор қилди.

Музаффар ЗОҲИДОВ,
«Жаҳон» АА,
Москва.

ХАЛҚ БАНКИ —
СИЗНИНГ ОИЛАНГИЗ БАНКИ

ХАЛҚ БАНКИ

**TOSHKENT SHAHAR
MUNITSIPAL BIRJA MARKAZI
MULKDORGA HAMKOR!**

Tel: 132-25-51, 133-46-61, Faks: 133-20-74
WWW.tshmbm.uz E-mail: info@tshmbm.uz va Birja@mail.tps.uz

O'ZBEKISTON HAVO YO'LLARI

TOSHKENT
XALQARO
AEROPORTI

**ALQOBANK —
aniq, tez, ishonchli!**

Tel: 137-23-98, 137-10-20, 134-75-57, Faks: 136-76-22.
WWW.alokabank.uz E-mail: info@alokabank.uz

Бундай масала кун тартибига тасодифан кўйилмади. Ўзбекистон ХДП МК биринчи котиби Аслиддин РУСТАМОВ йиғилишни очар экан, иштирокчиларга партия 1999 йилдаёқ бу масалада ўз нуқтаи назарини аниқ белгилаб олганлигини эслатиб ўтди. ХДП Дастурининг янги тахририда қайд этилганидек, партия бозор муносабатлари шароитида ишлаб чиқарилган товарлар ва кўрсатилган хизмат учун эркин нарх белгилаш сибсати товар ишлаб чиқарувчилар ва хизмат кўрсатувчиларнинг дахлсиз ҳуқуқи эканлигини тан олиши билан бир пайтда, маҳаллий ҳокимият идоралари амалда раббатланганлик, ишлаб чиқарувчи — монополистар томонидан аҳолининг бевосита ҳаётий таъминоти жабҳаларига кирувчи коммунал хизматлар учун тўловларнинг оширилишига қаршидир.

Бугун ҳам долзарблигича қолаётган ушбу муаммоларни муҳокама қилишда партия марказий органлари ва унинг Олий Мажлисидаги фракцияси аъзолари, аҳолига коммунал хизмат кўрсатиш республика ва минтақавий бошқаруви идоралари, коммунал хизматларни ишлаб чиқарувчи корхоналар, молия ҳамда монополиядан чикариш, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари, уй-жой мулкдорлари ширкатлари раҳбар ва мутахассислари, журналистлар, қатор жамоат ташкилотлари фаоллари иштирок этдилар.

Барча учун фақатгина назарий бўлиб қолмаган ушбу мавзу, ҳеч кимни бефарқ қолдирмади. Лекин, ким тарифларни кундан кунга ошириб ётибди, деган савол барчани тилида айланиб тургани билан, суҳбатда ҳеч ким айбдорларни излаш билан овора бўлмади. Энг асосийси, бу — муаммоларни аниқ белгилаш, уларни ҳал этишнинг энг оқилона йўлини топиш ҳамда бу ижтимоий соҳа дуч келган қийинчиликларни тезлик билан энгиб ўтиш йўллари излаш бўлди. Баҳс бошланиши биланоқ сўзга чиққанлар мажозий қилиб айтганда, икки қарама-қарши «қутблар» атрофида бирлашдилар.

Коммунал хизмат кўрсатиш соҳаси вакиллари, аниқ рақам ва далилларни келтириб, йиғилганларни тармоқда ислохотлар муттасил амалга оширилаётгани, республика Президентининг тегишли Фармонлари ва ҳукумат қарорлари ўз вақтида бажарилаётганига ишонтиришга ҳаракат қилдилар.

Балким, шундайдир, рози бўлишди суҳбат иштирокчилари, лекин, унда, нега 2001 йилдан ҳаётга фаол татбиқ этила бошланган уй-жой — коммунал хўжалиги ислохоти ҳозиргача ўзининг энг асосий вазифалари — аҳолини маълум нархлар ва зорур бўлган ҳажмда сифатли коммунал хизматлар билан таъминлаш, хизматларни ишлаб чиқарувчиларнинг монополияси мавқеи оқибатлари тугатилмади? Бундай норозиликни вужудга келтираётган салбий оқибатларнинг бири, — бу тарифларнинг жуда тез ўсишидир. Уларнинг ўсиши аҳоли даромадлари ошиш суръатидан ўзиб кетмоқда. Буни, баҳс давомида таъкидланганидек, йиғилиш иштирокчиларининг ҳар бири ўз мисолида, тажрибасида кўриши мумкин.

Шундай қилиб, «давра суҳбати» жуда кескин, қизгин мунозара ружида ўтди. Баҳс иштирокчилари сўзлари қисқартирилган ҳолда берилмоқда.

Хусан НЕМАТОВ, «Ўзкоммунхизмат» агентлиги бош директорининг биринчи ўринбосари:

— Маълумки, уй-жой — коммунал хўжалиги Ўзбекистон иқтисодиётининг муҳим таркибий қисмларидан бири ҳисобланади. Бугунги кунда бу тизимда таъминан 135 минг ходим меҳнат қилмоқда. Тармоқ асосий воситалари 2,5 миллиард сўмдан ортқ миқдорни ташкил этади. Сўнгги йилларда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар жараёнида ушбу соҳада туб ўзгаришлар рўй бермоқда. Маъмурий бошқарув тизими босқичма-босқич бар-тароф этилди. Қисқа муддатларда давлат уй-жой фонди хусусийлаштирилди, у 98 фоизга хусусий мулкка ўтказилди. Кўп квартиралли уйлари бошқариш учун уй-жой мулкдорлари ширкатлари (УМШ) ташкил этилди. Бундан ташқари, тармоқда 60 та но-тижорат ташкилотлари уй-жойларни таъминлаш бўйича фаолият юритмоқда.

Шунга қарамай, ўтган давр мобайнида хусусийлаштирилган уй-жой фон-дида фойдаланишда кўплаб муаммо ва камчиликларни кузатиш мумкин. Хонадонлар эгалари умумий мулкка нисбатан ўз ҳуқуқ ва мажбуриятлари-ни яхши билайдилар, умумий мулк-ни бошқаришда фаол иштирок этмайдилар.

Ийрик УМШларда ханузгача бош-қарувнинг маъмурий принциплари ус-туник қилмоқда. Уй-жой мулкдорлари-ни умумий турар жой майдонларидан фойдаланиш бўйича қарор қабул қилишга жалб қилинмапти, мулкдор-лар УМШнинг молиявий-хўжалик фа-олиятини етарлича назорат қилимапти ва баъзи ҳолларда бу маҳаллий ҳокимият томонидан маъмурий назо-рат чоралари билан алмаштирилмоқ-да. Уй-жой мулкдорларининг УМШ фа-олиятиндан норозилиги уйлари сақ-лаш ва таъмирлаш учун маблағ йи-ғиш ҳажмининг пасайишига олиб кел-моқда, бу эса уй-жой фондининг тех-ник ҳолатига салбий таъсир кўрсат-моқда.

Кўп квартиралли уйлари сақлаш ти-зимини мукамаллаштириш учун аҳолини соҳада кечаётган ислохотлар, УМШлар фаолиятини такомиллашти-ришга қаратилган чоралар билан та-ништириш, уй-жой мулкдорлари ичи-да уларнинг турар жойларни сақлаш-даги ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳамда уларни бошқариш йўллари ҳусусида тушунтириш ишларини олиб бориш зарур.

УМШнинг шу бир неча йил ичида-ги фаолиятини таҳлил қилиш шир-катлар фаолиятининг қўничи асо-сини такомиллаштириш зарурлиги-ни таъкидламоқда. Янги тахрирдаги УМШ ҳақидаги қонунда мулкдорлар-нинг уй-жойларни сақлаш, коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятларига аниқлик киритиш, УМШлар ва кўп квартира-ли уйларида истикомат қилувчи фу-қаролар ўз-ўзини бошқариш идора-лари ўртасида ҳуқуқ ва мажбурият-ларни чегаралаш мақсада мувофиқ-дир.

УМШнинг шу бир неча йил ичида-ги фаолиятини таҳлил қилиш шир-катлар фаолиятининг қўничи асо-сини такомиллаштириш зарурлиги-ни таъкидламоқда. Янги тахрирдаги УМШ ҳақидаги қонунда мулкдорлар-нинг уй-жойларни сақлаш, коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятларига аниқлик киритиш, УМШлар ва кўп квартира-ли уйларида истикомат қилувчи фу-қаролар ўз-ўзини бошқариш идора-лари ўртасида ҳуқуқ ва мажбурият-ларни чегаралаш мақсада мувофиқ-дир.

Иккинчи тоифа корхоналари жу-мла-сига уйларида мўътадил яшаш учун за-рур шaroитларни таъминлайдиган корхоналар қиради. Булар — йўл-кўприк хўжалиги, маиший чиқиндилар-ни санитария қондаларига мувофиқ тозалаш ва зарарсизлантириш об-ъектлари, кўкаламзорлаштириш, маро-симларни ўтказиш хизмати, сугориш хўжалиги ва ҳоказолар. Бундай кор-хоналарнинг тахминан ўнтакиси бюд-жет маблағларидан молияланади.

Масалан, Тошкент шаҳри микёси-да, айтайлик, аҳоли турар-жойларини кўкаламзорлаштириш, тозалаш ёки ёритиш бўйича лойиҳаларни бажариш учун танлов асосида ижрочини аниқ-лаш ҳуқуқига эга бўлган давлат уни-тар корхонасини ташкил қилиш мўлжалланмоқда. Бунда бюджет маб-лағлари кичик бизнес ҳамда давлат корхоналарига йўналтирилади. Албат-та, бу ишларнинг бажарилиши, улар-нинг сифати ва ажратилган маблағ-ларнинг мақсадли сарфланиши усти-дан қатъий назорат ўрнатилди.

Ҳозир асосий эътибор уй-жой мулк-дорлари ширкатларига қаратилмоқда. УМШлар бор-йўғи 3,5 йиллик иш таж-рибасига эга. Бу қисқа давр ичида республикада 1342 та УМШлар таш-кил этилди. Бундай тезкорликда бир қанча хатоликларга ҳам йўл қўйилди. Масалан, тажриба шуни кўрсатдики, катта ширкатлар сони жуда кўп. Баъ-зи ҳолларда улар таркибидидаги уйлар сони 50 тагача етади. Мисол учун Са-марқандда 79 та уйни ўз ичига олган УМШ бор. Бундай катта хўжаликчи бош-қариш жуда мушкул. УМШлар тўғри-сида тайёрланаётган янги тахрирдаги қонун шу масалаларни ҳал этишга қаратилган бўлиши керак. Унга қўра, УМШга 200 тагача хонадонни бирлаш-тирувчи 1-2 та уй кириши мумкин ва УМШ, бошқарув ташкилоти сифатида

сўм сарф қилинарди, электр қуввати билан иситилса 500 сўмга тўри ке-лади.

Бироқ, биз «Тошиссиқликэнерго»-дан ичимлик сувини эмас, техник су-вини (коррозияга қарши қўшимчалари билан) оламиз ва унга ичимлик суви-га нисбатан икки-уч баравар қиммат ҳақ тўлаймиз. Монополист-ишлаб чи-қарувчи эса бизга доим таннаридан кам ҳақ тўлаётганимизни эсга солиб туради.

Бу ва шунга ўхшаш бошқа муам-моларни ҳал этиш йўли битта ҳақиқий рақобат муҳитини яратишдир. Мен ўйлайманки, бу масалани фақатгина монополист-корхоналарни ишонч бо-шқарувига топшириш билан ҳал этиб бўлмайди. Самарқанд ва тежамли-роқ технологиялардан фойдаланувчи иссиқлик энергияси ва иссиқ сувини мўқобил етказиб берувчиларни таш-кил этиш лозим.

Давлат уй-жойдан фойдаланиш таш-килотларини тугатиш муносабати би-лан кўплаб муаммолар пайдо бўлди. Тошкентда ва бошқа минтақаларда давлат ижроия ҳокимияти маҳаллий органлари ва масалада энг осон йўлни таппадилар — буйруқ асосида тузи-лаётган янги уй-жой мулкдорлари ширкатлари зиммасига уларга хос бўлмаган, аҳолига кўп квартиралли уй-жойлардан фойдаланиш бўйича курс-атилган хизматларни амалга оши-риш вазифасини юклядилар.

Шуни қайд этиш лозимки, ширкат-лар, биз бугун эшитганимиздек, ЖЭК-ларга нисбатан тахминан 5 баравар кўпроқ ташкил этилган. Натижада нима келиб чиққанини ҳисоблаш қий-ин эмас: битта ЖЭК бошиғи ўрнига — УМШларнинг бешта раиси (ижроия директори) сайланди. Шунга мувофиқ, фойдаланиш хизмати меъёрулари қўзда тутилганга нисбатан бош бухгалтер-

Кучли давлатдан — кучли жамият сари

бор. Шунинг учун биз тарифларнинг бундай тезлик билан ўсишини тўхта-шимиз, уларни барчанинг қурби ета-диган даражада бўлишини таъминла-шимиз лозим.

Владимир КИМ, Тошкент шаҳар ҳокимлигининг ҳудудий коммунал-эксплуатация бирлашмаси молия-иктисод бошқармаси бошиғи:

— Ўзбекистонда уй-жой — коммунал тармоғида ис-лохотларни амал-га ошириш бош йўналишларидан бири — давлатнинг уй-жой фондини бошқаришдан чет-лаша бошлаши-дир. Чунки, бозор муносабатларига ўтилиши билан уй-жой фойдаланиш давлат ташкилот-лари (УЖФХлар, АП, ЖХО) ўз вази-фарларини бажармай қўйди ва бекор қилинди.

Фуқароларнинг жамоатчилик асо-сидидаги мустакил нотижорат ташки-лотлари бўлган уй-жой мулкдорла-ри ширкатлари турар жой фондини бошқаришнинг янги шаклидир. Тош-кентда УМШларнинг ташкил этили-ши жараёни тезкорлик билан кечди, яъни 1999 йилнинг тўртинчи чорағи-да бошланди, 2001 йилнинг охири-да тугади. Ҳозирга келиб шаҳарда 389 та УМШ мавжуд бўлиб, улар ум-вий майдони 24,6 миллион квадрат метрдан иборат бўлган 413 минг квартиралли 9049 та уйга хизмат кўрсатишмоқда.

Шу уйларида истикомат қилувчилар нафақат ўз квартираларининг, бал-ки шу уйдаги умумий мулкнинг — томи, чердак, ертўла, зина, лифт, сув қувурлари, канализация, иссиқлик,

Ўзбекистон истеъмолчлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш федера-цияси раиси Зухра САИДАМИНОВА

бу саволга жаваб бера туриб, қуйи-дағиларга эътибор-ни қаратди:

— Истеъмолчи-лар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш феде-рациясига тушаёт-ган аризаларнинг 90 фоизи уй-жой — коммунал хўжалиги соҳаси билан боғлиқ. Иккита мисол келти-роқчиман. Самарқанд вилоятида бир уйлар мажмуида йиллар давомида ҳоҳатхоналар умуман бўлмаган, ванна-хоналар тўриқсизда гапирмас ҳам бўла-ди. Ваҳолаки, бизнинг тегишли тузил-мамиз аралашмағунча аҳоли учун ҳақ тўлаб келган. Фарғона вилоятида йил давомида қатор маҳаллаларда газ бўлмас ҳам, одамлар унинг учун му-тасил ҳақ тўлаб келишган. Бундай ва-зият юзага келишининг сабаби рақо-батнинг йўқлиғидир. Истеъмолчида танлаш имконияти йўқ.

Ижтимоий-иқтисодий вазиятнинг му-рақабалигига қарамай, давлат уйлари-ни таъмирлаш учун маблағ топди ва улар тегишли капитал таъмирлашдан сўнг УМШларга ўтказилиши керак эди. Ама-лдаги вазият қандай? Маблағ қайси ман-балардан келиб тушиши лозим? Таъ-мирлаш қандай принципларга қараб ба-жарилиши керак? Нима учун баъзи уй-ларга маблағ ажратилган, баъзиларига эса йўқ? Давлат маблағлари нисбатан яхши аҳволдаги уйлارга сарфланмоқ-да. Аҳоли аризалари бўйича ушбу уй-ларни текшириш борганимизда шу нарса маълум бўлдики, таъмирлаш учун белгиланган пулларнинг фақат 30 фо-изи мақсади ишлатилган. Биз томи-ларни, ертўлаларни таъмирлаш ишлари қандай бажарилганли-гини текширганимизда шу нарса аниқландики, кишилар маблағлар-нинг ўз мулкчини таъ-мирлашга йўналтирили-ши лозимлигидан беҳа-бар бўлганлар ва су-риштирмай, далолатно-маларга имзо чекиш-ган. Улар давлат томи-дан бундай маблағ сўнгги мартаба бери-лаётгани ва келгусида таъмирлаш ишларини фақат ўз кучлари билан бажариши лозимлигини билишмаган. Сабаби — аҳоли ўртасида тушу-нтириш ишлари олиб-бо-

рилмаган. Тарифлар масаласи ҳам ниҳоятда долзарб ва оғирлик муаммодир. Моно-полистар фаолияти ниҳоятда оидон бўлиши лозим. Бугунги кунда Монопо-лиядан чикариш қўмитаси тарифларни тартибга солиш эмас, балки қабул қилинган тарифларни назорат қилиш органига айланган. Эндиликда тариф-лар молия бошқармаси томонидан бел-гиланмоқда. Ушбу орган эса давлат ха-зинасига пул оқими кўпайишидан тўғридан-тўғри манфаатдордир. Бу ўринда идоравий манфаат устун бўлиб, Конституциянинг истеъмолчлар ҳуқуқларининг устуворлигига оид 63-моддаси бузилмоқда.

Тарифлар махсулот сифатига мос бўлиши керак. Ҳатто ичимлик суви ҳам стандарт талабларига жавоб бермайд-ди. Демак, сўрашимиз керак, тариф қандай бўлиши лозим? Иссиқ сув тан-нарихи эса 75 даражадан ҳисоб-китоб қилинади. Қачон жўрмалардан 75 да-ража иссиқлиқдаги сув оққан? Баъзан иссиқ сув келиши учун ярим соатлаб совуқ сувини оқизиб қўйиш керак. Сув ўлчағич фақат ишлатилган сув ҳажмини кўрсатади. Иссиқлик ўлчағичлари қани? Истеъмолчи қандай иссиқликдаги сув учун ҳақ тўлаётганлигини билайди.

Истеъмолчи ҳуқуқларини ҳимоя қилишда «истеъмол саватчаси» маса-ласи муҳим аҳамиятга эга. Бу масала бўйича қонун барча мамлакатларда мав-жуд. Бизнинг ҳам бу муаммо билан шуғулланишимизга вақт етиб қолди. Ёки мустакил ишлаб пул топа олмайд-диган Кўрлар жамоатли аъзолари ва би-ринчи гуруҳ ногиронлирини олайлик. Улар 2400 сўмдан бироз ошроқроқ то-вон ҳақи олишмоқда. У қандай ҳисоб-лаб чиқилган, Айнқиса, ҳозирги ком-мунал хизматларга ҳақ тўлаш шароити-да? Бу масалани ҳам чуқур ўрганиб чиқиш лозим.

Саҳифани махсус муҳрирлари-ми АЛИЖОН АБДУРАҲИМОВ ва РАФАЪЛИ ЗАГРАТИНОВлар тайёрлашди

Инсоннинг ижтимоий манфаатлари — партия диққат марказида

ЎЗБЕКИСТОН ХДП МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ ВА ПАРТИЯНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСИДАГИ ФРАКЦИЯСИ ТОМОНИДАН ЎТКАЗИЛГАН НАВБАТДАГИ «ДАВРА СУҲБАТИ» «АҲОЛИГА КОММУНАЛ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИДА ИҚТИСОДИЙ ИСЛОХОТЛАР ВА ТАРИФ СИЁСАТИНИНГ АМАЛГА ОШИРИЛИШИ» МАВЗУСИДА БЎЛДИ

Курбон МАГОМЕДОВ, «Ўзкоммун-хизмат» агентлиги қошидаги «Ўзкоммунхўшхизмат» ўқув-устулий маркази директори:

— Мазкур соҳа-даги барча корхо-наларни икки гу-руҳга бўлиш мум-кин. Биринчисига табиий монополи-стар деб аталувчи корхоналар кириб, улар аҳолига ичи-млик суви, газ, ис-сиқлик ва иссиқ сув етказиб берадилар. Бу корхона-лар мурракаб муҳандислик қурилма-лари, ер ости ва ер устидаги кўп ки-лометрлик тизимларга эга. Улар ўз вазифаларини фақатгина яхши бажа-рибгина қолмай, экологик тоза ва ха-вфсиз бўлмоғи лозим. Бу тизимлар-нинг ўзига хос хусусияти шундаки, улардан алоҳида уй ёки квартирани ажратиб олиб бўлмайди.

Ушбу тизимларнинг барчаси бир неча ўн йил аввал қурилган ва ўрта ҳисобда 40 фоизгача эскирган. Улар-ни иш ҳолатида сақлаб туриш учун катта маблағ талаб қилинади, бу эса ушбу корхоналар хизматлари тари-фининг орттишига олиб келади.

Фпониялик мутахассислар икки йил олдин Қорақалпоғистонда совуқ сув таъминоти бўйича тадқиқотлар олиб борди. Улар ичимлик сувининг 70 фо-изи уйларида қувурлар, жўмрак ва шу кабиларнинг носозлиги туфайли ис-роф бўлишини аниқладилар. Тошкен-тда 1 кишига кунига 330 литр сув сар-фи белгиланган, амалда эса (корхо-наларнинг баланс кўрсаткичи бўйича) 700 литр сув сарфланади. Бунинг са-баби — тизимларнинг носозлиги, хиз-матчиларнинг паст малакаси ва ис-теъмолчиларнинг исрофгарчилиғида-дир.

Бу корхоналарни монополиядан чи-қаришни қандай амалга ошириш ҳақида савол турғилади. Вазирлар Маҳ-камаси қарори билан 2005-2006 йил-ларда сув таъминоти ва сув чиқариш тизимларини монополиядан чикариш вазифаси қўйилган. Қурилмаларнинг эгаси сифатида ё акциядорлик кор-хоналари тузилиши ёки ҳокимликлар иншоотлар эгаси сифатида, уларни ишончли бошқарув учун бошқарув компанияларига ўтказишлари лозим.

Худди шундай, газ таъминотида дав-лат улуси 51 фоиздан кам бўлмаган акциядорлик компанияси тузиш кўзда тутилган. Мутахассисларимиз қинда Қозғоғистон ва Россиянинг бизни-кага ўхшаш муаммолар мавжуд бўлган бир неча минтақаларида бўлдилар ва у ерда газ таъминоти қандай йўлга қўйилганлигини кўриб келдилар. Биз бошқа мамлакатларнинг иш тажриба-сига ҳам эгамиз. Энг мақбул йўл тан-лангандан сўнг бу масалани амалга ошириш бошланади.

капитал таъмир билан шуғулланмас-лиги, муайян кўликма ва мутахассис-ликни талаб қилувчи ишларни амалга оширмаслиги лозим. Натижада шун-дай тартиб қарор топадики, УМШлар тегишли техника ва технологияларга эга бўлган ваколатли ташкилотлар ва тузилмалар билан шартнома тузади-лар.

Михаил ЕЛЬШОВ, Ўзбекистон ХДП МК котиби:

— Уй-жой комму-нал хўжалиги исло-хотини амалга оши-риш бўйича қонун-ларнинг девяри қонунларнинг барчаси яқинда қабул қилинган. Ислохот жараёнида тўпланган тажриба унинг қайми жойла-ри, тақомиллашти-риш йўналишларини белгилаш имко-нини берди. Лекин, шуни қайд этиш керакики, янги қонунларни ишлаб чи-қиш ва қабул қилиш — кўп вақт талаб қиладиган жараёндир. Шунинг учун улар қабул қилинганча, ҳаракатдаги-ларини яхши ишлатиш лозим. Улар эса қониксариз ишламоқда. Комму-нал хизматларнинг нархи тез ошаёт-гани бунинг аққол далилидир. Уй-жой мулкдорлари ширкатларини (УМШ) фаол ташкил этиш жараёнида (2000 йил охиридан — 2001 йил бошидан) уй-жой — коммунал тўловлари 3,63 баробарга кўтарилган. Айнқиса, бу но-мутаносиблик охириги бир ярим йилда кўзга ташланади — иш ҳақи 20 фоизга индексация қилинган бир пайтда ком-мунал хизматлар учун умумий хара-жатлар Тошкент шаҳри бўйича 2 ба-равар ошди.

Матбуотда чоп этилаётган тариф кўрсаткичлари қандай асосланаётга-ни билан танишганимизда, ҳайрон қиладиган нарсаларга дуч келасиз. Масалан, Тошкентда истеъмолчи бит-та одам учун иссиқ сувга 1304 сўм тўлайди, «Тошиссиқликэнерго»га эса унинг таннариҳини 1693 сўм деб ҳисоб-лайди. Бир қарашда, «Тошиссиқликэ-нерго» табиий монополист бўлиб, ўзи қўрсатаётган хизматнинг ижтимоий аҳамиятини тушунгани ҳолда ўз тари-фини пасайтирган деб ўйлаш мумкин.

Энди бошқа кўрсаткичларга му-ро-жаат қилаемиз. Магистрал ва уй ичи-даги иссиқлик тармоқларида иссиқ-ликнинг 50 фоизи йўқолади. Уста ол-ганидек, истеъмолчиларнинг 20 фо-изи ҳақ тўламайди.

Шуларни ҳисобга олиб, ҳақиқатда истеъмол қилинган иссиқ сув учун (тармоқдаги йўқотишлар, тўланмаган ҳақлар тузатувиниз) 650-700 сўм тўла-ган бўлар эдик. Лекин, бу ҳам, уна-члик паст баҳо эмас. Бошқача айтган-да, агар ичимлик сувини олиб, уни табиий газда иситсак, бир одамга 550

лар, газначи, кадрлар бўйича ҳодим-лар, техник-кузатувчилар, диспетчер-лар, авария-тузатиш чилангарлар бри-гадалари ва ҳоказолар ҳам беш бара-вар кўпайди. Шундай бўлгандан кейин, фойдаланиш харажатлари ан-чагина ўсганлиги натижасида амалда умумий фойдаланишда бўлган объект-ларни капитал ва жорий таъмирлаш учун маблағ қолмаётганлигига ҳай-рон бўлмаслик керак.

Ўзбекистон Президентининг 2001 ва 2002 йиллардаги коммунал хизмат кўрсатиш соҳасида иқтисодий исло-хотларни чуқурлаштириш тўғрисида-ги маълум Фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг тугатилаётган уй-жой-дан фойдаланиш бошқармаларини уй-жой мулкдорлари ширкатлари билан тузилган шартномаларга мувофиқ уй-жойларга хизмат кўрсатиш хусусий ва бошқа нодавлат пудрат ташкилотла-рига айлантириш ҳақидаги қарорла-рини бажариш учун на ҳукуматнинг янги қарорлари, на УМШлар тўғри-сидаги қонуннинг янги тахрири керак. Бунинг учун туман ва шаҳар ҳқим-ликларидан мазкур, ҳозиргача қозғо-да қолиб кетган қонун-қондаларни ба-жаришни талаб қилиш лозим, ҳолос.

Залдан лўма: мазрууачилар ком-мунал ва эксплуатация харажатлари ҳақи тўлик тўланмаётганлигини айтиб ўтдилар. Ахир улар кўпчилик ишчилар маошларининг 60 фоизини ташкил этади-ку?!

Издор КОЧМАРИК, Ўзбекистон ХДП МК котиби, Ўзбекистон ХДПнинг Олий Мажлисидаги фракциясининг раиси:

— Мен бу лўма-га изох бериш ло-зим, деб ҳисоблай-ман. Коммунал хиз-матлар ва уларнинг сифати учун та-рифлар масаласи ўта муҳим масала-лардан бири. Холис айтганда, булар ўтиш даври қийин-чиликларидан келиб чиқмоқда. Шу би-лан бир қаторда, ислохотлар одам-лар учун мўлжалланганлигини ҳеч ким унутмаслиги керак. Зеро, ўтиш дав-рида кам таъминланган одамларнинг ижтимоий ҳимояланиши муҳим аҳами-ятга эга. Дараҳқиқат, пенсионер ўзи-нинг квартирасини сақлашга қурби ет-маси нима қилсин? Арзонроқ уй то-пиб, унга кўчиб ўтиб, нархлар тафо-утида анча-мунча фойда қўриш ҳам мумкин. Баъзилар шундай қилаётган ҳам бўлсалар керак.

Лекин, биз бугун гапнинг пўст-кал-ласини айтишимиз керак: пенсия меъ-ёрлар асосида кўрсатилаётган комму-нал хизматларга ҳам, уй-жойдан те-гишли фойдаланиш харажатларига ҳам етмиш лозим! Агар у мазкур энг зарур харажатларга етишмаса, демак, бизнинг бу ишларимизнинг кам-кўсти

газ ва электр тизимлари ҳамда жи-ҳозлар жойлашган ертўла хоналари-нинг ҳам эгасига айланади. Умумий мулк қиймати квартиралар нархидан бирмунча юқориоқдир.

Авваллари давлат томонидан кўрсатиладиган фойдаланиш хизмат-лари энди турли мулк шаклларида бўлган ташкилотлар томонидан амалга оширилмоқда. Улар орасида УМШлар етакчи ўринни эгаллайди-лар. Бир қисм ишларни УМШлар ба-жарса, таъмир ишларини тендер асосида жалб қилинаётган пудратчи ташкилотлар бажарадилар.

Аҳолига коммунал хизмат кўрсат-иш махсус корхоналар томонидан иссиқ сув ва иситиш, ичимлик суви, табиий газ, санитар тозалаш хиз-матларини таъминлашни ўз ичига олади. Бу корхоналарнинг барчаси табиий монополистар жуласига қиради — ҳозирча уларга мўқобил корхоналар йўқ. Аҳолига коммунал хизмат кўрсатиш соҳасида бозор муносабатларига ўтиш ва рақобат муҳитини яратиш учун бу йирик дав-лат ташкилотлари тузилмаларини ўзгартириш ва хусусийлаштириш зар-ур.

Залдан савол: Тошкентда 370 млн.кв.м уй-жой мавжуд. Эксплуатация харажатлари учун шаҳар бўй-ича қардорлик қўлами қандай?

В.М.Ким: Тошкент бўйича қар-дорлик бир ойлик тўловлар миқдо-рига тенг.

Савол: Тошкентда битта уй дои-мурақабта тузилган УМШлар нечта?

ДАЪВОГАРЛАР КЎЗГА ТАШЛАНИБ ҚОЛДИ

Хатто ўша афсонавий Эйсебио: «Бугун, ё ҳеч қачон» деб тургандан кейин учрашувнинг қандай кечиши ҳаммага аён эди-да. Албатта, Россия футболчиларининг ҳам сўнгги илинжлари шу ўйиндан эди. Аммо, дастлабки учрашувдан сўнг ярим ҳимоячи Александр Мостовой курсатган «найранг» Россия терма жамоаси футболчиларининг кайфиятини бузди, десак муболаға бўлмайди. Гап шундаки, бу футболчи учрашувдан кейин муҳимроқ мулоҳазаларни баён қилган. Хусусан, у мураббийларнинг олиб борган тайёрлик ишларидан норози эканлигини яширмаган. Хатто Россия терма жамоаси гуруҳдан чиқолмаса керак, деган фикрни ҳам айтган. Бундай «ноқобил» шогирдининг қилигидан кўнгли оғриган бош мураббий Георгий Ярцев Александр Мостовойдан воз кечиб қолди.

Нима бўлганда ҳам Мостовой ўйин пайтида жанговарлик руҳиятини юзага келтириш қобилияти билан ажралиб турарди. Шунинг учунми, Россия футболчиларининг португаллар билан ўйини қовушмади. Учрашувнинг эттинчи дақиқасида Манише ҳисобни очди. Танавфусдан кейин Россия жамоаси дарвозабони Овчинниковга ҳакам қизил карточка кўрсатди. Гўёки у ман этилган жойда қўлини тўтга теккизишга жазм этганимиш. Ҳакам яхши англамаганим, дарвозабон беҳуда жазоланди. Валоланки, буни пайкаган Португалия ташкилий қўмитаси аъзолари судьянинг хатоси учун Овчинниковдан ўз сўрашга мажбур бўлишди. Овчинников ўрнида турган дарвозабон Малофеев ҳам ўзини кўрсатишга ҳаракат қилди. У 3-4 марта жамоани голдан сақлади. Лекин 89-дақиқага борган

да Руй Коштининг зарбини қайтаролмади. Оқибатда, Португалия футболчилари ҳисобни 2:0 га етказиб, қимматли 3 очкони қўлга киритди. «А» гуруҳидаги ҳолат эса қуйидагича кўриниш олди:

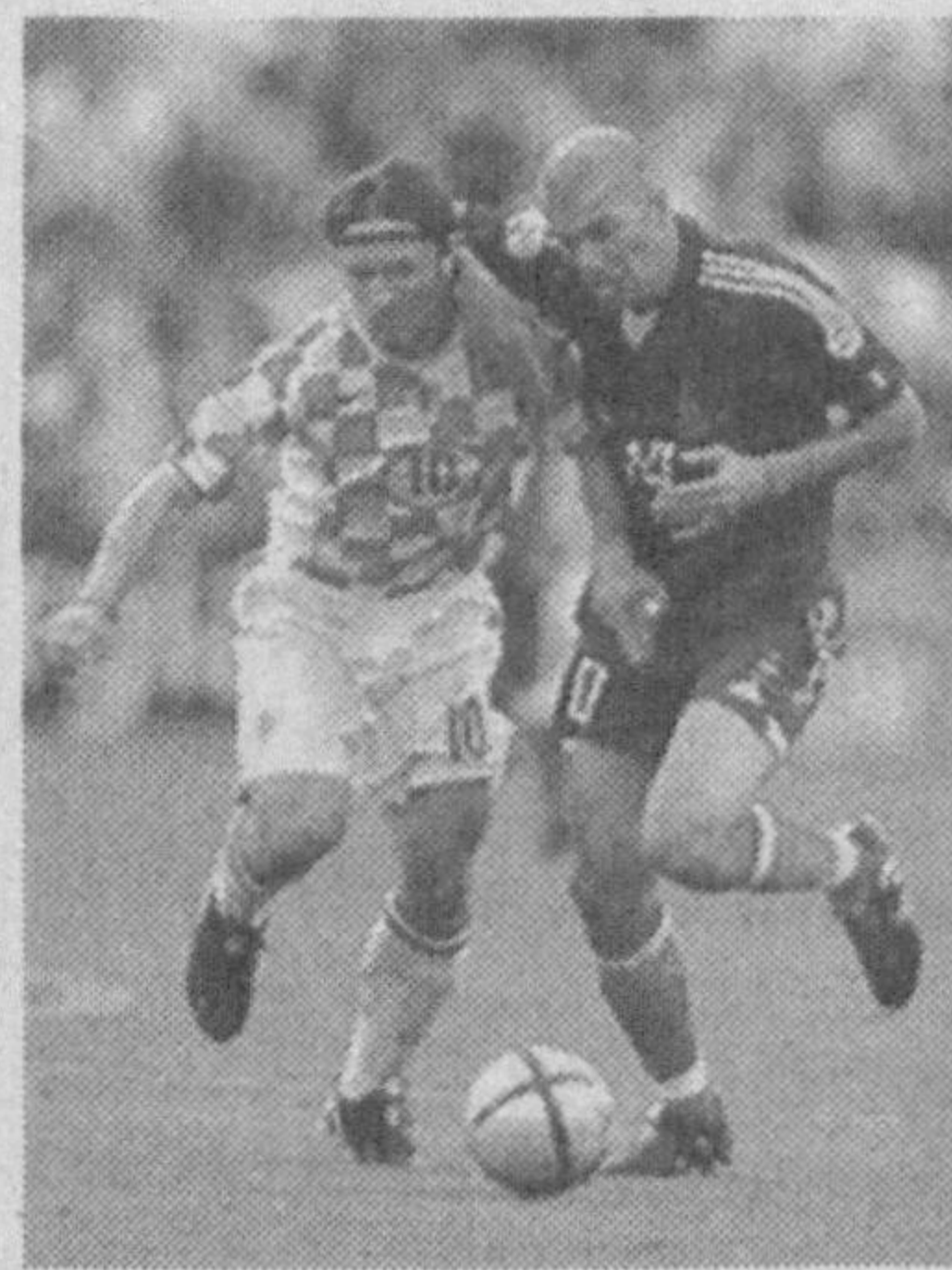
	Ю	Д	М	Т	О
1. Греция	1	1	0	3-2	4
2. Испания	1	1	0	2-1	4
3. Португалия	1	0	1	3-2	3
4. Россия	0	0	2	0-3	0

«В» гуруҳида ҳам иккита учрашув бўлиб ўтди. Англия — Швейцария учрашуви ҳакам Валентин Иванов бошқарди. Биринчи таймининг ўрталарида инглизлар аjoyиб ўйин кўрсатдилар. Бекхэм тўпни Оуэнга оширди. У эса ўз навбатида Рунига тўпни йўлади. Руни эса дарвозани шундай нишонга олдики, стадионда олқишлар янграб кетди. Швейцария жамоаси қарши ҳужумга ўтди. Танавфусга чиқиб олдиан улар ҳисобни тенглаштиришлари мумкин эди, лекин омадлари чопмади. Учрашувнинг иккинчи таймининг бошида Швейцария жамоаси бир йўла икки ўйинчини алмаштирди. Лекин ҳакам Хаасни майдондан четлатди. Шунга қарамай, камчилик бўлиб ўйнаган швейцарлар бўш келмаслиқа уринишди. Аммо инглизлар ҳисобни оширишга зўр бердилар. Руни яна ўзини кўрсатди — 2:0. 82-дақиқада Стивен Жеррард учинчи тўпни Швейцария дарвозасига йўлаб, инглизларга аjoyиб галаба келтирди — 3:0.

Хорватия — Франция учрашуви ҳам тўпларга бой бўлди. Учрашувнинг дастлабки қисми ўрталарида Зиданнинг ёрдамида Тудор автогол муаллифи бўлди. Лекин танавфусга бундан ҳам бўш келмаслиқи аниқ. Кеча «С» гуруҳида Болгария — Дания, Италия — Швеция жамоалари учрашдилар. Бугун эса «D» гуруҳида Латвия — Германия, Голландия — Чехия жамоалари майдонга тушдилар.

Жадал кўрсатди. Оқибатда, француз Силвестер хорватиялик футболчини йўқитиб юборди. Жарима тўпи белгиланди. Хорват Рапачи ҳисобни тенглаштирди. Сўнг тахрибали Десаи ошириб берган тўпни Пришо дарвозага йўлаб, хорватларни 2:1 ҳисобида олдинга олиб чиқди. 65-дақиқага борганда, французлар ўзларини ўнлашди. Навбатдаги ҳужум пайтида Трезеге ҳисобни 2:2 га етказди. Шундай қилиб, «В» гуруҳида қуйидаги ҳолат юзага келди.

1. Франция	1	1	0	4-2	4
2. Англия	1	0	1	3-2	3
3. Хорватия	0	2	0	2-2	2
4. Швейцария	0	1	1	0-2	1

Натихалардан кўриниб турибдики, «А» гуруҳида чорак финалга чиқиш учун Греция, Испания, Португалия терма жамоалари бир хил имкониятга эга. Улар орасидаги ягона омадсиз жамоа номи учинчи турдан сўнг маълум бўлди. Шунингдек, «В» гуруҳида Франция ва Англия жамоаларида имконият анча яхши. Лекин, хорватлар ҳам бўш келмаслиқи аниқ.

Кеча «С» гуруҳида Болгария — Дания, Италия — Швеция жамоалари учрашдилар. Бугун эса «D» гуруҳида Латвия — Германия, Голландия — Чехия жамоалари майдонга тушдилар.

Ҳайдар НОСИРОВ, Раҳман ШОДИЕВ

Манбалардан маълум бўлишича, чекиш биринчи марта ҳиндулар қабиласида тарқалган. Тараққиёт илгариларини сари тамаки ва ундан фойдаланиш техникаси ҳам ривожланиб борган. Филтрити сигаретлар, аёллар учун махсус сигаретлар пайдо бўлган. Дастлаб чекиш юқори табақага мансублиги аниқланган. Бора-бора тамаки исдиймоли киши барча табақадагиларнинг оддий эрмагига айланиб қолди. Жаҳонда айни чоғда ҳар 8 лаҳзада 1 киши тамаки чекиш асоратидан ноубуд бўлмоқда. Яна шу нарса аниқки, мунтазам тамаки чеккан одамнинг умри 20-25 йилга қисқаради.

ди республика Саломатлик институти оммавий ахборот бўлими мураси **Раҳима Чўлпонова**. — Усмирлар вояга етар эканлар, катта ёшдаги одамларнинг ҳаётини кузатиб, улардаги бор яхши-ёмон фазилатни ўлаштириб борадилар. Албатта, чекувчиларга тақлид қилиш ҳоллари ҳам учрайди. Улар дастлаб ҳавас қилиб чекадилар. Лекин орадан кўп ўтмай чекишга ўрганиб бу иллатдан қўтилиш амримаҳол бўлиб қолади. Теқширишлар шуни кўрсатадики, бир кўти папирос чеккан киши 0,09 грамм никотин ютади. Чекиш чекувчининг ўзигагина таъсир қилиб қолмасдан, балки унинг ат-

— Тамаки инсон саломатлигига қучли салбий таъсир кўрсатувчи оғурир, — дейди республика Саломатлик институти шифокори **Ойдин Исқандарова**. — Унинг таркибиде 4000 дан ортиқ кимёвий моддалар мавжуд бўлиб, шундан 40 таси организмда турли хил ўсма касалликларни ривожлантиришга сабаб бўлади. Тамакида инсон организмга ўта зарарли бўлган ўч хил модда мавжуд. Биринчидан, бу тамаки тутунидеги юрум. У нафас йўлларида ўтириб қолади, уни ялғилантиради, натижада сурункали бронхит касаллиги ривожланади. Шунинг учун чекувчиларда, айниқса, эрталаблари одам этуви йўтал кузатилади. Упка рақининг ривожланиши, нафас қисилиш (астма)га чалиниш эҳтимоли ҳам ортади. Бундан ташқари, қурум қонга сўрилиб, қон томир деворларини ялғилантиради, организмда рақ касаллигини ривожлантиришга сабаб бўлади. Шунинг учун чекувчиларда турли хил хавфли ўсма касалликлар чекмайдиганларга қараганда кўп учрайди.

Қолаверса, тамакидаги никотин ўта қучли оғу. Унинг бир томчиси отни ўлдирди. Одам бу никотин моддасини тамаки билан оз-оздан қабул қилади, яъни никотин билан аста-секин заҳарланиб боради. Бинобарин, ҳар бир чекилган сигарет битта апельсиндан олинандиган микродоздаги «С» витаминини парчалайди.

Тамаки тутунининг яна бир зарарли томони бу ис газиди бўлиб, қондаги гемоглобин билан бирикчи олади. Натижада организмда «кислород тақчиллиги» бошланади. Қон айланишининг бузилиши, айниқса, оёқларда қорасон хасталиги ривожланишига сабаб бўлиши мумкин.

Тамаки чекувчи фақат ўзини эмас, балки атрофдагиларни, айниқса, оила аъзолари, фарзандларини ҳам заҳарлайди. Демакки, чекишни ташлаган одам, наинки ўзининг, балки атрофдагиларнинг саломатлигини ҳам сақлаган бўлади.

Бардамбек САЪДУЛЛАЕВ

КАШАНДАЛИК — УМР ЗАВОЛИ

ҲАР 8 ЛАҲЗАДА БИР КИШИ ТАМАКИ ЧЕКИШ АСОРАТИДАН ҲАЛОҚ БЎЛМОҚДА

Шунинг учун ҳам ҳозирги кунда чекиш дунё миқёсидаги муаммога айланиб бормоқда. Чунки одамни у нафақат руҳий, балки жисмонан ҳам емиради, никотин одам организмига кириб, аста-секинлик билан унинг фаолиятини издан чиқариб, охири оқибат ўлимга олиб бориши мумкин. Маълумотларга қараганда, «аср вабоси» дея атаётган ОИТСга чалинганлар ҳамда ўз жонига қасд қилётганлардан кўра кашандалик туфайли вафот этётганларнинг сони йил сайин ортиб бормоқда. Бугунга келиб ер юзиде ҳар йили 4 миллион киши кашандалик оқибатида ҳаёт билан эрта видолашмоқда. Айниқса, усмирлар орасида чекишнинг кенг тарқалганлиги ташвишли ҳол, албатта.

— Чекиш инсон учун иллат бўлиб, дунё халқлари ўртасида кенг тарқалган, — дей-

рофидагиларни ҳам тоза ҳаво билан нафас олишдан маҳрум этади. Дарҳақиқат, ҳозирда тамакининг салбий таъсирини била туриб, баъзи аёллар ва қизларимиз ҳам чекишни одат қилмоқдаларки, бу жуда ачирнарли ҳолир. Қизларимиз ва аёлларимиз шуни эсдан чиқармасликлар керак: никотин ҳомилага жуда ёмон таъсир этади. Бунинг оқибатида аёлларда ҳомила тушиши ёки чақалоқ нуқсон билан туғилиши мумкин. Туғма нуқсонли бола эса оила учун катта ташвишлар келтиради.

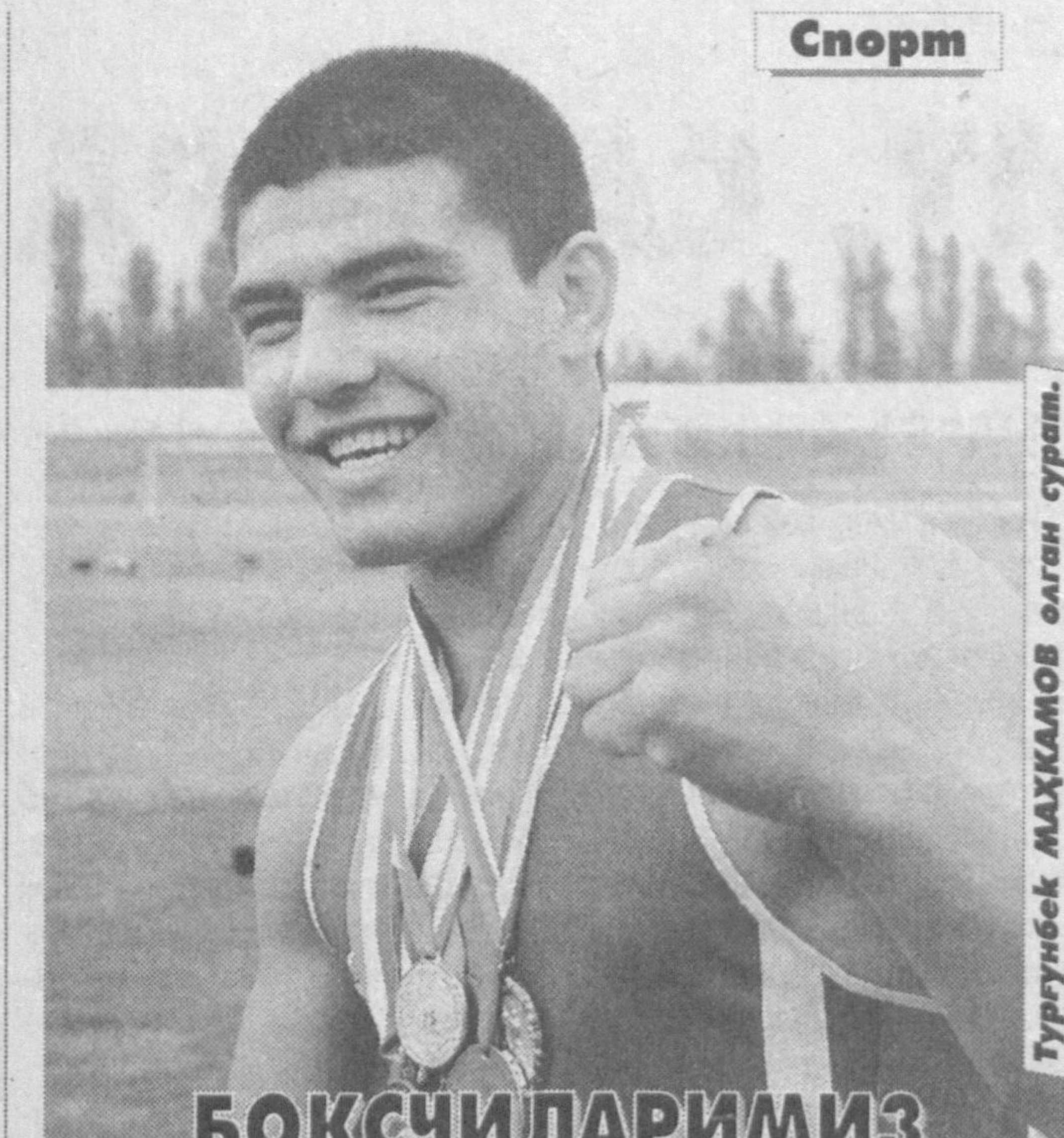
Чекишдан келиб чиқадиган касалликлар узок йиллик дард ва ногиронликка олиб келади. Бу заҳарли оғудан қўтилиш учун фақат бир нарсас — қатъийлик ва ўз-ўзини идора эта билиш талаб қилинади.

Ҳар бир инсон ўз ақл-идроки билан саломатлигини сақлаши зарур.

Ҳурматли ишбилармон тадбиркорлар!
KIMOSHDI SAVDOLARI AGENTLIGI VA «RESPUBLIKA KO'CHMAS MULK BIRJASINING TOSHKENT SHAHAR BO'LIMI» масъулияти чекланган жамияти
ҲАФТАНИНГ ҲАР ДУШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА КУНЛАРИ БИРЖА САВДОЛАРИГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.
БИРЖА САВДОЛАРИГА ҚУЙИДАГИ ОБЪЕКТЛАР ҚУЙИЛАДИ:

Тошкент шаҳар, Мирзо Улугбек тумани, Х.Абдуллаев кўчаси, 30-уй манзилда жойлашган «OZDAVITBLOYIN» тиббий муассасаларини лойиҳалаш, гириш ва илмий текшириш давлат институти. Бошланғич нархи — 568 782 605,0 сўм.	Тошкент шаҳар, Чилонзор тумани, Катгортол кўчаси, 42-уй манзилида жойлашган «A-To'lagan» масъулияти чекланган жамиятининг Низом жамармасидаги 25 фозизлик давлат улуши. Бошланғич нархи — 5 892 190 сўм.	Тошкент шаҳар, Бектемир тумани, Худойкулов кўчаси, 53-уй манзилда жойлашган «2-Avtosozlash zavodi» масъулияти чекланган жамиятининг Низом жамармасидаги 7,5 фозизлик давлат улуши. Бошланғич нархи — 15 695 858 сўм.
--	---	---

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳар, Шайхонтоҳур тумани, А.Қодирий кўчаси, 13-уй.
 Телефонлар: 144-44-73, 144-71-78, 144-92-30.

БОКСЧИЛАРИМИЗ ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИДА

Жанубий Кореяда бокс бўйича ёшлар ўртасида жаҳон чемпионати бахслари ниҳосига етди. Дунёнинг қирқдан ортиқ давлатидан спортчилар иштирок этган маъруз мусобақада боксчиларимиз ҳам муваффақиятли қатнашдилар. Ўзбекистон терма жамоаси умумжамоа ҳисобида иккита олтин, иккита кумуш ва битта бронза медалига сазовор бўлди.

Кувонарлиси, чемпионатда қатнашган ўн боксчимизнинг беш нафари ярим финалга йўлангани қўлга киритган эди. Кеча ўтказилган хал қилувчи бахсларда Илхом Раҳимов (51 кг.), Зокир Ортиқов (60 кг.), Элшод Расулов (96 кг.) ҳамда Азизбек Раҳмонов (91 кг.)лар маҳорат кўрсатиб, ўзбек бокс мактаби дувруғини яна дунёга ёйдилар. Иктидорли боксчимиз Илхом Раҳимов финалда мексикалик, Элшод Расулов эса кубалик рақибларини енгил, олтин медалга соҳиби бўлишди. Шунингдек, хал қилувчи бахсда очколар ҳисобида имкониятни бой берган ҳамюртларимиз Зокир Ортиқов ҳамда Азизбек Раҳмоновлар кумуш медал билан тақдирландилар. Бухоролик Аббос Отаев (75 кг.) эса ярим финалда мезонлар вақилига очколар ҳисобида ютказиб, бронза медали билан қифюланди.

Боксчиларимиз 22 июнь кунин юртимизга қайтиб келишди.
(Ўз мухбиримиз)
Суратда: мусобақа финалчиси фарғоналик Азизбек Раҳмонов (91 кг.) Жанубий Корея сафари олдидан.

ЎЗБЕКISTON — ТУРКИЯ
«ИПАК ЙЎЛИ ТУРИЗМ ИНВЕСТ»
 ОЧИК АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ
 ҚУШМА КОРХОНАСИ
 ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРХОНАДАН

«Firat Plastik» (Туркия) фирмасининг айланаси 20 дан 63 мм.гача бўлган совуқ ва иссиқ сув, иситиш тизими учун полипропилен трубуларини (PPRC 3-тин) ва турли хил фитингларни сотади.
 Товар сертификатланган.
 Телефонлар: 134-78-49, 134-01-01, 176-81-63
 факс: 134-78-49. Email: jvskiroad@inbox.ru

РЕШЕНИЕ ОБЩЕГО СОБРАНИЯ ОАО «LAZZAT» СОСТОЯВШЕГОСЯ 12 ИЮНЯ 2004 Г.

I. Существенные факты — 09/10.
II. Решения общего собрания по повестке дня:
По первому вопросу.
 Результаты голосования: За — 10665. Воздержались — 0. Против — 0.
 Решили:
 1. Утвердить отчёты (по итогам финансово-хозяйственной деятельности общества и исполнению бизнес-плана за 2003 год, бухгалтерского баланса, счета прибылей и убытков, отчёта по ценным бумагам) за 2003 год.
 2. Считать удовлетворительным результаты работы Исполнительного органа за 2003 год.
 По второму вопросу.
 Результаты голосования: За — 10665. Воздержались — 0. Против — 0.
 Решили:
 1. Утвердить отчёт Ревизионной комиссии за 2003 г.
 2. Принять заключение аудитора ООО «Аудит-Барака» за 2003 г.
 По третьему вопросу.
 Результаты голосования: За — 10665. Воздержались — 0. Против — 0.
 Решили:
 1. Утвердить отчёт о деятельности Наблюдательного совета за 2003 г.
 2. Покрыть убыток за 2003 год из резервного фонда из-за отсутствия чистой прибыли.
 По четвёртому вопросу.
 Результаты голосования: За — 10665. Воздержались — 0. Против — 0.
 Решили:
 1. Утвердить аудиторскую фирму ООО «Аудит-Барака» в качестве аудитора общества на 2004 год.
 2. Определить предельный размер оплаты его услуг в объёме не более 150000 (сто пятьдесят тысяч) сум.
 По пятому вопросу.
 Результаты голосования: За — 10665. Воздержались — 0. Против — 0.
 Решили:
 1. Преобразовать общество в закрытое акционерное общество «LAZZAT», считая ЗАО «LAZZAT» полным правопреемником общества.
 2. Утвердить Устав ЗАО «LAZZAT».
 3. Утвердить изменения в проекте эмиссии акций общества.
 По шестому вопросу:
 За — 10665. Воздержались — 0. Против — 0.
 Решили:
 1. Признать избранными в Наблюдательный совет ЗАО «LAZZAT» и утвердить полномочия следующих: Сидиков Хаким Худойбергенович, Ткачёва Татьяна Фёдоровна, Толипова Васила Худойбергеновна.
 2. Считать, что полномочия нового состава Наблюдательного совета должны вступить в силу с момента государственной регистрации Устава ЗАО «LAZZAT» с одновременным прекращением полномочий старого состава Наблюдательного совета ЗАО «LAZZAT».
 3. Установить вознаграждение Наблюдательному совету ЗАО «LAZZAT» в размере 20 мин. зарплаты (в т.ч. председателю 10 мин. зарплата, членам по 5 мин. зарплата) в месяц.
 По седьмому вопросу.
 Результаты голосования: За — 10665. Воздержались — 0. Против — 0.
 Решили:
 1. Признать избранным ревизором ЗАО «LAZZAT» и утвердить его полномочия.
 2. Считать, что полномочия ревизора должны вступить в силу с момента государственной регистрации Устава ЗАО «LAZZAT» с одновременным прекращением полномочий Ревизионной комиссии ОАО «LAZZAT».
 3. Установить вознаграждение ревизору ЗАО «LAZZAT» в размере 4 мин. зарплата в месяц.
 По восьмому вопросу.
 Результаты голосования: За — 10665. Воздержались — 0. Против — 0.
 Решили:
 1. Признать избранным Нуритдинова Хусниддина директором ЗАО «LAZZAT».
 2. Считать, что полномочия должны вступить в силу с момента государственной регистрации Устава ЗАО «LAZZAT» и заключения с ним трудового договора согласно Устава ЗАО «LAZZAT».
 3. Председателю Наблюдательного совета ЗАО «LAZZAT» заключить трудовой договор с директором после государственной регистрации Устава ЗАО «LAZZAT».
 4. Утвердить бизнес-план общества на 2004 год, предложенный директором ЗАО «LAZZAT».

Хикматли сўзлар МАЪНОСИ
ОТ ЎРНИНИ ТОЙ БОСАР, ОТА ЎРНИНИ ЎГИЛ
 «От босмаган ерни той босар», «От туёгин той босар», «Той босмаган ерни тойчоқ босар», «Отдан той ўзади, Отадан — бола», «Ота кўрмаганин бола кўради», «Кўён отолмаганин боласи арслон отиби», «Отаси шаҳар кўрмаганин боласи Шанхай кўриби», «Шанхай — Хитойдаги шаҳар», «От ўлса, тойи бор — Нўхтаси ерда қолмайди, Отаси ўлса, ўғли бор — Юрти вайрон бўлмайди», «Отаси улгурмагани ўғли тутатар», — «Ота бузгани ўғил тузади», «Олти кун оч қолсанг ҳам, Отанг одатин қўйма!»
 «Отдан ўғил тувмасму, Ота йўлини қувмасму!» (тувмасму — туғилмайди), «Онадан ўғил тувса экан, Ота йўлини қувса экан?!», «Отдан бола тувар, Отанин йўли қувар», «Ота касби — болага харом эмас», «Отанг эрдир, Сен ҳам эрдек қилиқ қил!»
 «Ота-бобонг ўнари — отмоқ, чопмоқ, Сенга ким қўйди — қўш хайдамоқ, тупроқ яламоқ?!» (Бу билан: «Ота-боболаринг ғайратли, жасоратли, доворак, каттакатта ишларга қўл урадиган, ҳеч нарсадан қайтмайдиган, эринмайдиган одамлар эди-ку, нега энди сен ундай қилмаясан?! Эринясани, ё кўрқаясанми? Кўрқма ҳам, эринма ҳам! Енгилелми ишлар билан шуғулланиб, турмушини бир амаллаб ўтказсам бўлди-да, менга нима, жон қойити?! — деган фикрни ҳаёлинг ҳам келтира, оғирроқ, каттароқ ишларни қўзла, шунинг ҳаракатида бўл!» деган маънода насихат қиладилар.)

MUASSIS:
 O'ZBEKISTON XALQI DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

BO' LIMLAR:
 Siyosat, partiya va xalqaro hayot 133-44-55
 Ma'naviyat va ma'rifat 133-69-45
 Ijtimoiy hayot va iqtisodiyot 133-20-36
 Parlament va huquq 136-57-20
 Axborot, sport va harbiy vatanparvarlik 133-21-43

Xatlar va ommaviy ishlar
 133-12-56 (Tel. Faks) Mas'ul kotib 133-72-83
 Reklama va e'lonlar 133-38-55, 133-47-80, 133-06-83 (Tel. Faks)

VILOYAT MUXBIRLARI:

Andijonda — 25-32-70
Buxoroda — 222-10-92
Gulistonda — 25-03-80
Jizzaxda — 5-49-85
Navoiyda — 3-39-20
Namanganda — 6-43-43
Nukusda — 222-70-15
Samarqandda — 35-20-54
Urganchda — 226-51-35
Farg'onada — 26-43-62
Termizda — 3-79-98

MANZILIMIZ:
 700000, TOSHKENT, MATBUOTCHILAR KO'CHASI, 32-UY.
 Naytachi: **Erkin XALBOBOEV**
 Gazeta «O'zbekiston ovozi»ning kompyuter markazida teriladi va sahifalandi.
 Sahifalovchi-dasturchilar: **Ixtelmon ISMOILOV Elyor UBAYDULLAYEV**
 «Sharh» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasida chop etiladi.
 Korxonaning manzili: **Buyuk Taron ko'chasi, 41-uy.**
 Gazeta «O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 008-raqam bilan ro'yxatga olingan.
 Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi.
 Hajmi 2 bosma taboq.
 «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib boshish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.
 G — 765

10111 nusxada bosildi
 t — Tixorat materiallari
 Topshirish vaqti — 1.00.
 Topshirildi — 21.45
 2 3 4 5 6
SOTUVDA ERKIN NARXDA

Тошкент вилояти Янгийул шаҳридаги 4-умумтаълим мактаб томонидан 2003 йилда Мадьяров Фаррух номига берилган UN0433286 рақамли гувоҳнома йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**